

Hvornår kan borgeren tilkendes førtidspension?

Hvad skal kommunerne være opmærksomme på i sager om førtidspension? Få svaret her, hvor vi ser på nogle af de temaer, vi støder på, når vi fører retssager og yder bistand til sagsbehandlingen i sager på beskæftigelsesområdet.

Alder: Over eller under 40 år?

Efter § 16, stk. 1, i lov om social pension (pensionsloven) kan borgere i alderen fra 40 år og frem til folkepensionsalderen få tilkendt førtidspension. Den pågældendes arbejdsevne skal være varigt nedsat, og nedsættelsen skal have et sådant omfang, at den pågældende ikke kan blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde (§ 16, stk. 3).

Borgere i alderen 18–39 år kan dog efter § 16, stk. 2, også tilkendes førtidspension, hvis ovennævnte betingelser er opfyldt. Derudover skal det være dokumenteret – eller på grund af særlige forhold være helt åbenbart – at arbejdsevnen ikke kan forbedres ved deltagelse i relevante beskæftigelsesmæssige forløb, fx et ressourceforløb.

Strukturen (stk. 1) afspejler lovgivers oprindelige intention med bestemmelsen; nemlig at personer under 40 år som udgangspunkt ikke skal tilkendes førtidspension. Dette er skrevet ind i lovbemærkningerne til ændringen af bl.a. pensionsloven i 2013 (reform af førtidspension og fleksjob).

Afvejning: Lægefaglige oplysninger

Der vil ofte indgå flere lægefaglige vurderinger i sagerne. Det kan fx være udtalelser fra den praktiserende læge, speciallægeerklæringer eller attester fra Klinisk Funktion.

Vi ser typisk i disse sager, at det kan være vanskeligt at afveje de lægefaglige oplysninger over for hinanden. Her vil et rehabiliteringsteam – og i sidste

ende også en domstol – typisk lægge forholdsvis stor vægt på vurderingen fra Klinisk Funktion, som følge af den særlige opgave Klinisk Funktion er pålagt i beskæftigelseslovgivningen.

Dokumentation: Funktionelle lidelser

I visse sager skyldes borgerens nedsatte arbejdsevne, at borgeren har funktionelle lidelser såsom rygmerter, fibromyalgi eller lignende.

Begrebet “funktionel lidelse” bruges som en samlet betegnelse for symptomer, der har påvirket en persons funktionsevne og livskvalitet markant i en længere periode. Det er kendetegnende, at lidelsen ikke kan påvises via medicinske tests, fx blodprøver.

I principafgørelse 37-19 peger Ankestyrelsen på, at en funktionsevnebeskrivelse fra eget hjem oftest vil være det relevante redskab til oplysning af sådanne sager. Beskrivelsen vil også kunne hjælpe til at få afdækket, om der er behov for støtte i hverdagen efter bestemmelserne i den sociale lovgivning i øvrigt.

Dokumentation: Ressourceforløb

Ifølge § 112, stk. 2, i lov om aktiv beskæftigelsesindsats er et ressourceforløb relevant, når der er et udviklingsperspektiv for arbejdsevnen. Ressourceforløb er for borgere, der har komplekse problemstillinger inden for:

1. beskæftigelse/uddannelse
2. det sociale område, og/eller
3. sundhedsområdet

Det er som udgangspunkt en forudsætning for tilkendelse af førtidspension, at der er gennemført et ressourceforløb.

I visse sager kan dokumentationen dog være fyldestgørende – også uden at der er gennemført et ressourceforløb. I 2018 præciserede lovgiver således, at det ikke er en betingelse for at få tilkendt førtidspension, at der er gennemført et ressourceforløb, hvis det er dokumenteret eller på grund af særlige forhold er helt åbenbart, at arbejdsevnen ikke vil kunne forbedres.

Anne Sophie K. Vilsbøll
Partner, advokat
akv@horten.dk

Bo Juul Jensen
Advokat
bjj@horten.dk

Janne Bach Stisen
Advokatfuldmægtig
jbs@horten.dk